

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak tarsadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
 Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
 Kiadóhivatal:
 Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fűtőca 2-ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
 Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Félévre . . . . . 2 „ 50 „
 Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
 háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
 Nyiltér minden sor 10 kr.

Megyei közigazgatás.

Nagyobb és nagyobb hullámokban terjed a Grünwald Béla által megindított mozgalom, a megyék országszerte állást foglalnak a közigazgatási kérdésben. Egy részük, és pedig a nagyobb rész az autonómia terén áll. A mai viszonyokkal, a jelenlegi szervezettel egyik rész sinec megelégedve, s abban mind a kettő megegyezik, hogy a mostani állapot tarthatatlan s elodázhatatlan már a gyökeres reform.

Az utolsó időben leginkább Torontál megye az, mely a kérdést egész terjedelmében felvetette, s alispánja kezdeményezésére indítványt terjesztett az országgyűlés elé.

Ezt a figyelemreméltó előterjesztett emlékiratot olvasóinkkal jelentékenyebb részeiben megismertetjük.

Az emlékirat abból indul ki, hogy a jelenlegi közigazgatási állapoton csak gyökeres orvoslás segíthet, s ezen orvoslás az állami kinevezés, annál inkább, miután a jelenlegi önkormányzati teendők nagyobb része állami közigazgatás, s azután így folytatja:

Ezen általános és az önkormányzati igazgatás minden fokozatán érvényesítendő követelmény mellett a megyei központon nézve az eddigi állapot helyett a tanácsulési rendszert tartjuk életbeléptetendőnek.

Semmi sem bizonyítja ugyanis a jelenlegi rendszer fogyatkozásait annyira, mint azon helyzet, melyet az 1870. évi XLII. t.-cz. a megyei alispánok részére teremtett és föntart.

E hivatal részben ellenőrző, részben felelősségi hatósága a járási igazgatásnak és mégis az előadói teendőket az igen gyakran alispáni helyettesi minőségben attól elvonott főjegyzőn kívül, rosszul dotált és többnyire közigazgatási pályájuk kezdetén levő aljegyzők végzik, nálunk például oly tulterheltség mellett, hogy az egyes ügyekkel való beható foglalkozás csaknem lehetetlen.

Az előadói tervezetet magáévá tevő alispán vagy helyettese physikailag képtelen az ügyiratok tanulmányozására és ugy a fenti előfeltételek létrejött terv kiadatni, anélkül, hogy e kellő garanciák annak helyessége iránt, a fontossághoz arányított mértékben megvolnának. Ezen állapot éles ellenében áll azon, mindenütt elfogadott elvvel, hogy a felelősségi hatóság több tagból álljon, vagy ha egy tagból is, de az intéző kéz gyakorlottabb le-

gyen, mint az alsó hatóság. Az ellentét annál kirívóbb, miután a párhuzamos rendezésben részesült városokban, sőt a megyei hatóságok és az alispánok alárendelt rend, tanácsu városokban is a tanácsulési rendszer el van fogadva, mintha csak azt akarta volna mondani a törvényhozó, hogy a községi lakosok ügyei nem érdemlik meg azt a megfontolást, melyet a törvény a városi lakosság hasonló ügyeinek biztosít.

Elfogadhatván mint logikai postulatum, a központi ügyek legalább egy meghatározott részének tanácsulési elintézése, megfelelő kvalifikációjú és javadalmazású ülnökök és előadók részéről, a salangnál ma már egyének alig tekinthető a sok gyűléses és bizottsági tárgyalás, mely mai közigazgatási rendszerünk legjellemzőbb és bátran hozzáférhető: nem valami dicséretesen jellemző oldala önként megszűnik szükséges és indokolt lenni.

A legkülönbemű bizottságok, küldöttségek és választmányok, ezek között a közigazgatási bizottság és számos albizottságának teendői is, a czélhoz képest összeállítandó és szükség esetén a szakelődővel kiegészíthető tanácsulésekben nyerhetnének elintéztést s ez által a nagy apparatussal járó, de tényleg a legtöbb esetben csak a hivatászerű tisztviselők által látogatott gyűlések a legszűkebb körre lennének szoríthatók.

A törvényhatóság egyetemének képviselőit hivatott megyei közgyűlés sirtetlenül fentartandó lenne ugyan, de az általa jelenleg ellátott teendők legnagyobb része a tanácsulésekbe volna attehető, így pl. a felelősségi ügyek elbírálása, a községi igazgatás ellenőrzésére, továbbá az állami közigazgatás közvetítésére vonatkozó összes ügyek, melyek eddig a közgyűlési tárgyalás folytán, ha egyebet nem, az elintéztetés gyorsaságát minden esetre nélkülöztek. Fentartandók lennének kétségtelenül részére az 1870. évi XLII. t.-cz. 1. §-a a) és e) pontjaiban érintett ügyek, továbbá a szabályrendeletek alkotásának joga, valamint vagyonának kezelése.

A közgyűlési alkotó elemekre nézve a községeknél vonatkozólag mondottakra, utalunk, melyek a megyei közgyűlésre nézve talán még fokozottabb mértékben állanak.

A központi igazgatásról a vidékére való átérés előtt szükségesnek látszik hangsúlyozni, hogy a jövő rendezésnél arra külön gond lenne fordítandó, hogy a központon a kormányzati teendők olyképp osztassanak fel, hogy a kormányzat feje az ügyek

érdemére is gondolhasson, mi jelenleg a szorosabb értelemben vett kezelési teendőkkel való indokolatlan túlarasztás mellett csak cum granosalis lehet.

Ez az érintett kezelési teendők egy részének más egyénekre leendő átruházása mellett új és a jelenleginél aránylagosabb területi rendezést tenni szükségessé, lehetőleg az igazságszolgáltatási körökkel egyezőleg és a történeti alapok lehető figyelembe vételével, úgy, hogy megszűnjének azon képtelenségek, hogy egyik megye alispánja a munka terhe alatt összeroskad, míg a másik néhány tízezerre rugó népesség mellett csekély teendővel van ellátva.

Az államosítandó tisztviselői kar lévén hivatva azontul az önkormányzati közigazgatás teendőinek is teljesítésére, feltétlenül szükségessé válnak az elsőnek elfogadásával az állami tisztviselők és az önkormányzati testület közötti viszonyoknak törvényes és kimerítő szabályozása, és miut az már a községekről szóló javaslati részben előterjesztett, egy teljes hivatali pragmatika létesítése.

Az államosítás és a közigazgatási költségek állami fedezése egyszer elfogadhatván, a megyei háztartás és annak kezelése megszűnnék azon fontossággal bírn, melyet jelenleg annak tulajdonitani kell, legfeljebb annyi volna kimondandó, hogy a jelenlegi vagyon feletti önrendelkezés természetesen közszélekre biztosítatik a megyéknek, a kormány ellenőrzése mellett.

A vidéki közigazgatásra nézve az államosítás elve szintén kimondandó volna. E mellett még a járások új és a kir. járásbírósságokkal lehetőleg megegyező területi rendezést tartanók szükségesnek, különösen a székhely tekintetében is felette kívánatos lévén, hogy az összes hatósági körzetek és központok lehetőleg összeessenek.

A vidéki közigazgatásra hivatott közegek, jelesen a járási hivatalok szervezése is a jelenlegitől lényegesen eltérőleg lenne megállapítandó; a megyében a járási hivatalban a főnök mellett szakelődők lennének alkalmazandók s ebből kifolyólag a járások, a munkafelosztás lehetővé tétele és tulságos költségokozás kiküldése czéljából, nagyobbítandók volnának. E mellett az ügyrend akképpen megállapítandó, hogy a hivatali főnök, a községi közigazgatás ellenőrzésére fősulyt fektethessen. — Mert a jelenlegi és tekintetben uralkodó állapot a közérdek súlyos veszélyeztetése nélkül, erős meggyőződésünk szerint, soká fenn nem tartható.

TÁRCZA.

Nandine.

— Beszély. Irta: R. P. O. —

Nandine, a szép Marly grófnő, komoran ült fényes palotájának egyik termében; tétovázó tekintete alig méltatá figyelemre az előtte fekvő napilapokat, melyekben az utóbbi bálókban — büvölő szépsége és elegáns bálulatráméltó toietjei által — aratott diadalai voltak leírva. A gyermek, vig kedélyű Nandine, kinek lelke maga a játszi elevenség, kinek szelleme szikrákat szór maga körül, kinek fölényét a divat és szívek hódolva elismerék, most gondolatokban van elmélyedve; valami nyughatatlan vagy, valami megmagyarázhatatlan forró szenvedély űz vele kérélelhetlen játékot. Márvány homlokán szorongó aggodalom ül, s meggyipros ajkairól eltűnt a pajzán édes mosoly, talán először életében.

Sokáig ült így, míg végre göresösen szorítá össze a lapokat s bosszúsán lökte el őket maga elől; s a mint a kandalló párkányán álló alabastrom órára tekint, alakja egész önkénytelenül összeszerezzen.

— Civalgodes marquisnak most kell jönnie! szolt nagy izgatottan.

Az a kegyetlen Venus, a ki saját hóbotos szeszélyein kívül semmi szentet nem ismer, órási tüzet szított szegény Nandineunk keblében, pedig Nandinének férje volt, derék, daliás, szeretetre méltó férje, ki valóban megérdemelte, hogy neje szívében minden zug csak általa legyen betöltve. De hát ki védekezhetik Venus ellen s mikor az rendszeren a legfondorabb gondolatokkal van eltelve

s szereti az ilyen szegény nők gyenge szívét szétmárcangolni s bódító kejes mérgét beszívárogtatni.

Civalgodes marquis az egész farsangot a fővárosban töltte; a divat és a szalonok hőse volt s az úgynevezett jótársaság rajongással karolta fel a szeretetre méltó francziát, mert a marquisban egyesítve vala minden jó tulajdon, mely által nemcsak a nőket, de egyszerűs mind a férfiakat is képes volt a maga részére megnyerni, ő a farsangnak egyik rendkívül érdekes alakja volt.

Civalgodes Ello marquis mintegy 35 éves, közép termetű férfi; szemének tüze, arcának bizar kifejezése s minden egyes mozdulata határtalan fesztelenséget s veleszületett eleganciát árult el. Magasra emelt fejét önérteljesen hordá s az egész arcának szabályos, intelligens vonásai megnyerők; fénylő fekete haja csinnal volt a közepén szétválasztva, a mi barnult arcához igen jól illett. Homloka, mely nyílt vala mint a gondolatok temploma, az erély s a vad vakmerőség elszánt jeleit hordva magán; sötét, szépen ívelt szemöldei alatt a féktelen tüzet lövellő, két tündöklő fekete szem a szenvedélynek egész tengerét rejté magában, a szemalatti, mélyebbre szántott vonalak pedig az átél számtalan szerelmi epizódok nyomai, a mik felette érdekessé tették ez arcot a dámák előtt, ajka körül mosoly egy kissé fáradt s blazirt, a megnyílt ajk pedig ríktó fehérségű szép fogsort tüntet elő.

Mindezenfelül e férfi birt szellem- és képzettséggel s minden dolgát bizonyos ostentatióval végzé, hiúságát és elbizakodottságát ügyesen elpalástolva.

Atyja után a marquis hatalmas vagyont örökölt s így szeszélye szerint tölthette kedvét lovakban, vadászatokban, luculussi lakomák rendezésében, pazar, fényes butorzatban s a művészek alkotásaiban. Talán emlitenünk sem kell, hogy tartott páholyokat s udvarolt a szép divaknak.

Az éleslátó és divatos franczia lovag megjelenése a fővárosi societében általános feltűnést és mozgalmat keltett.

A marquis nagyobb mércű figyelmét azonban csakhamar a körülrajongott és istenített Marly Nandine grófnő vonta magára s ő sietett a csábos szép asszony lovagseregének sorába beállani; s hogy a marquis ügyesebb volt Nandine többi udvarlójánál, erről a következő tények tesznek tanubizonyságot.

A marquis, mielőtt ma Nandine grófnő látogatására sietett volna, ily tartalmu levelet intézett Parisban időző baró Morange Anatole-hoz, meghitt barátjához:

„Kedves barátom! A mióta itt időzöm, egész valóm teljes metamorfózis ment át; hidd meg, nem ismernél reám, talán nevetnél is felettem, de gúnykaczajodat is szívesen eltűröm ezuttal. Határozottan gyűlölöm és megrettem a Don Juanok mabsterségét. Ugy-e azt kérded: mi lette szegény barátodat? — Csak esendesen, esendesen, megtudsz mindent. — Barátod, kit mindenkoron oly mystikusnak találtál, miut akár magát Zarát,

Kiemelendőnek tartjuk még, hogy a járási tisztviselők olyképp dotálandók, hogy nemcsak minden mellékjövdelemről eltekinthessenek és a tisztviselői pályát kizárólagos élethivatásnak tekinthessék, de részükre oly társadalmi tekintély is biztosítható, mely a szükséges auctoritás fenntartásának nélkülözhetlen előfeltétele. És itt lehetetlen nem utalni azon aránytalanságra, mely jelenleg a tisztviselőknek egyrészt és a bankok, részvenytársulatok s egyéb magánvállalatok sokkal kevesebb kvalifikációval bíró alkalmazottainak vagyoni helyzeté közt, másrészt az utóbbiak előnyére fennáll.

Megyei nyugdíj és a kormány.

Tudvalevő dolog, hogy megyénk közönsége méltányolta ama elvet, hogy mai időben az alapos szakképzettséget igénylő közigazgatási hivatal nem üzlet vagy vállalat, hanem élethivatás, s hogy ebből kifolyólag a tisztviselőnek joga van nemcsak a faradozása és állásának megfelelő fizetésre, hanem nyugalmra helyeztetése alkalmával megfelelő nyugdíjra is, nehogy azok, kik életüket és erejüket a megye szolgálatának szentelték, aggságuk vagy tehetetlenségük idejében nélkülözéssel küzdeni kényyszerülve legyenek.

Ki is lett küldve egy bizottság megyei nyugdíjszabályzat szerkesztésére s — mint tudjuk — e javaslat kész is és szíjjel is van küldve a megyebizottsági tagoknak. E javaslat azonban nem volt a megyei közgyűlésen tárgyalva; nem volt tárgyalva azért, mert megyénk Tolnamegye példájára, felterjesztést intézett a kormányhoz, hogy az a megyei tisztviselők nyugdíjképege iránt törvényhozási úton intézkedjék.

A kormány illetve belügyminiszter azonban e kérdés megoldásánál az autonomia alapjára helyezkedik, a megyei tisztviselők nyugdíjazását megyei autonómikus ügynek tekintvén, megyénk felterjesztésére következő választ adott:

„A megyei nyugdíjintézetek létesítése tárgyában kibocsátott körrendeletnek a t. e. július hó 21-én tartott megyebizottsági közgyűlésben lett tárgyalása alkalmából, Sárosmegye közönsége ugyanazon közgyűlésből tett felterjesztésében, a szóban levő megyei nyugdíjintézmények életbeléptetése ellen feuforgó nehézségeknek szönyegre hozatala mellett, azon kéressel járult hozzám, hogy az említett körrendeletben ajánlott nyugdíjintézményi terv elejtésével hassak oda, miszerint a megyei tisztviselő- és szolgaszemélyzet nyugdíj-képessége törvényhozási úton biztosítható.

Ezen felterjesztésére válaszolva mindenekelőtt megjegyezni kívánom, hogy akkor, a midőn fentebb említett körrendelettel a megye közönségét arra figyelmeztettem, miszerint tiszt- és szolgaszemélyzete sorsának biztosításáról egy megyei nyugdíjintézmény megalkotása által saját hatáskörében gondoskodhatik, ezen intézkedésem az azon körülmény megfontolásával tettem, hogy miután a törvényhatósági személyzetnek az állami nyugdíjintézmény keretébe való befoglalása ez idő szerint nem lehetséges s így a mai viszonyok közt oly nehezen nélkülözhető, ezen hiány pótlása más módon mint azáltal, hogy a munkaképtelenné vált megyei személyzet, valamint azok özvegyei és árvái sorsának biztosításáról az 1883. XV. t. ez. által erre képesített megyék saját hatáskörükben gondoskodjanak; nem eszközölhető, az eddigelő is már több megyében életképesnek bizonyult ezen módozat felkaroltatván, a már létesült nyugdíjintézmények mintájára, a lehetőségig valamennyi

nehány nap múlva boldog ferje leend egy csodaszép asszonynak. Hisz ismered jól kissé regényes és exaltált természetemet, e házasság is egy regény teljes érdekességével fog végbemenni. Udvarlás és esabítás volt a kezdet, most jön a szokás, a nagy katasztrófa. (Sajnálom a férjt, a ki egy ritka kinészet bir e nőben, de mikor az emberi szívben oly nagymérvű az a kaján önzés, hogy képesek vagyunk embertársunkat megfosztani még attól is, a mi őt leginkább boldogítja.) A házasságtörés után következik a válóper s végül zavartalan esendes házi boldogság. Ma leend a döntő ütközet. Ha ismered lelkiállapotomat! . . . Adja az ég, hogy tervem sikerüljön, akkor viszontlátásunk alkalmával boldogan ölel barátod.

Ello. Civalgodes a levelet lepecsételte s átadta a szolgának, ezután gyorsan hajtattott Nandine palotájához.

Mint tudjuk, Nandine nyughatatlanul várta őt. — Nandine! — szólt elragadtatva a marquis, a midőn a terembe lépett, annak lilium fehérsegű, keskeny kis kezecskéjét szenvedélyes csókjaival árasztá el. — Ah Nandine, boldoggá tesz és lelkem mélyéig felizgat a gondolat, hogy ön nem-sokára osztatlanul enyém leend. A legnagyobb ügyességgel van minden elintézve, ma haladéktalanul megszökhettünk.

S Civalgodes a szerelmi sophismák és gyújtó frázisok mestere, egy eddig ismeretlen, üdvözítő életről kezdett az aggódó nőnek beszélni s a kimondhatatlan, végnélküli szerelem kéjes s csodálatos tündérhonat gyönyörködtetően ecsetelte.

— És e boldogság csakis egy szörnyű tett, vagy egy súlyos véteknek lehet jutalma? — kérde kissé naivul a szép grófnő.

— Oh Nandine! ön eddig nem szeretett, a

megyében hasonló nyugdíjintézetek léptessenek életbe.

A szóban levő körrendelet kibocsátása óta is több megyében újabb ily nyugdíjintézmény életbeléptetése iránt tárgyalás indítván meg, többnél ezen tárgyalás a nyugdíjintézmények tényleges életbeléptetésével már be is fejeztetett, másoknál pedig a tárgyalás kedvező befejezése biztosan várható: mely körülmény által a megyei nyugdíjintézmények létesítésének lehetőségéről még inkább meggyőződve, azon nézetben vagyok, hogy ilyen intézmény létesítése, ezen megyében is, a lakosság túlterhelteése nélkül eszközölhető lenne oly módon, hogy a mennyiben egy életerős nyugdíjalap biztosítására megyei pótdó kivetése igényelhető, ezen pótdó a megye lakosságára nem a felterjesztésben jelzett tulságos 10%-ban, hanem — más megyék példájára — több évre felosztva oly csekély százalékban vettetik ki, a mint ezt a megyei lakosság vagyoni körülményei leginkább megengedik.

A fentebbieknél fogva tehát felhívom a megye közönségét, hogy a megyei nyugdíjintézménynek a szóban levő körrendeletben megjelölt módozatok mellett miként lehető életbeléptetését újabb beható megfontolás tárgyává tevén, e részben a helyi viszonyok és körülmények tekintetbevételével határozzon s e részbeni megállapodását, illetőleg a nyugdíjintézmény tervezetét hozzám terjeszse fel.

E miniszteri leirathoz nincs mit hozzátennünk, megfelel ez nemcsak a jelenlegi autonómikus viszonyoknak, hanem nem derogál a jövő esélyeivel szemben hozandó megyei intézkedéseknek sem. Mert hiszen a megyei nyugdíjalap, még azon esetre is, ha netán a közigazgatás államosítottik, megmaradhat a megyének, ha a hozandó nyugdíj-szabályzatban a megyének ez irányban intézkedése és önrendelkezési joga kikötetik. A nyugdíjszabályzat hozatalát csak azért halogatni, mert a közigazgatás esetleg a jövőben államosítottatni fog, ez még éleznék is nagyon rossz elz.

Legjobb volna tehát a már kidolgozott javaslatot újból elővenni, azt akként módosítani, hogy a megye 3 sz. kir. városának összes tisztviselőire is kiterjesztetnek, továbbá a revizióval oda is kel-lene hatni, hogy az eddigi szolgálati évek betudása, illetve ezen szolgálati időre eső nyugdíj-járulékok iránt kedvezőbb és méltányosabb feltételek volna az ezen körülményben igen alapos és kimerítő javaslat keretébe felveendő.

Az eperjesi takarékpénztár.

E hó 21-én tartotta évi közgyűlését. A lefolyt évből üzleti fogalma, viszonyaitva a múlt 1882-3-ik évi forgalmához a következő volt: Betétek 1883 évi július hó 1-én 1.761.775 frt 04 krt képviseltek, ehhez az új betét s tőkesített kamat 985.399 frt 67 krt, összesen 2.747.174 frt 71 krt, az év folyamán alatt visszafizettetett 842.049 frt 77 krt, marad egyenlegül 1884 június hó 30-án 1.905.124 frt 94 krt, vagyis 143.349 frt 90 krral több mint tavaly.

A váltótárca egyenlege 1883. július 1-én 800.699 frt 45 krt volt, az év folyamán alatt leszámlatott 2.611.233 frt 59 krt, összesen 3.411.933 frt 04 krt, kiváltatott 2.642.403 frt 72 krt, maradna 769.529 frt 32 krt, levonva azonban abból az év alatt szünetelt leiratásba hozandó veszteséget 1208 frt, maradt 768.321 frt 32 krt, mely további összeghez ismét hozzáadva a régió határozatok értelmében leirt egyik váltó után befolyt 87 frt 26 krt, maradt a váltótárca egyenleg 1884. évi június hó 30-án

szerelmem hatalmát csak most kezdi megismerni; a nő egyedüli sorsa: szeretni s ha a nő igazán szeret, nem ismer semmi tétovázást; vakon, szenvedélyes rajongással követi azt, kit szeret, mindegy bár merre is vezesse az lépteit; nem retten vissza semmitől és nincs áldozat oly nagy, mit élete és lelke üdvössége kockáztatásával meg nem tenne a szeretet lényért. Mit neki ezzel szemben a férj, ki úgyis oly keveset törődik vele, ki gazdasági ügyeit nagyobb lelkesedéssel karolja fel, mint őt a szép és gyengéd nőt. Világ és közvélemény; ezek mind üres szolamok, melyek nem léteznek számára. S a szerető nő, ha ezer meg ezer lehetőség tönk fel-eltette, hogy rajongó, ábrándos szerelme a legsetébb örvény felé vonszolja, hogy boldogtalan kimenetelű lesz, mit végső pillanatáig megaláztatásban kell gyászolnia, nem fog felelemből meghátrálni s magát gyávaságának érzetében előlni; sőt bűnének tudatában is magásra emelt fővel s edzett lelkiismerettel halad a sorstól kijelölt út ösvénye felé; hisz ő nő, a kinek szíve van s ki arra van teremtve, hogy szeressen . . .

— Ugye édes marquis! ez a modern erkölcsi világrézd? kérde Nandine eszményien oda olmlva a kerevetre s ideges nevetéssel ismétlé többször: Oh minő kényelmes morál!

— Ah! minő gyermek. Tehát mit akar ön? kérde némileg felgerjedten Civalgodes, — nem ismetelte-e előttem számtalanszor, hogy oszja érzelmeimet?

— Ah igaz! kiáltá a szép Nandine, a kerevetről felugorva s egész átszellemülten és Civalgodes hevesen dobogó kebléhez simulva, halkan és keesteljesen suttogá annak fülebe: szeretlek! nagyon szeretlek, már nem is tudnék élni nélküled!

(Folyt. köv.)

768,408 frt 58 kr., vagyis 32.290 frt 87 krral kevesebb mint tavaly.

Jelzalagkölesönöknél volt az egyenleg 1883. évi július hó 1-én 211.558 frt 89 kr., új kölesőre adatott 116.256 frt 41 kr., összesen 327.815 frt 30 kr., az év folyamán alatt visszafizettetett 60.941 frt 90 kr., marad ezen üzletágban 1884 évi június hó 30-án 266.873 frt 40 kr., ezen számlánál a szaporodás 55.314 frt 51 kr.

A tartalékalap, a mely 1883. július hó 1-én 19.374 frt 58 krt képviselt, az év folyamán alatt saját kamataival 20.232 frt 21 krra felnőtt, s így az alapszabályok 9. §-a által meghatározott 20.000 frtnyi összeget meghaladván, a lefolyt üzletév tiszta nyereseményének 5%-ja ezen alaphoz többé nem esatoltatott.

A nyugdíjalap 1883. évi júliushó 1-én 7162 frt 53 krt tett, ahhoz hozzáadtván a lefolyt üzletév tiszta nyereseményének 2%-ja, azaz 547 frt 02 kr., s nagyobbítottván saját kamataival, valamint a hivatalnokok által befizetett járulékokkal vagyis 380 frt 10 krral, összesen 927 frt 12 kr., 8089 frt 65 krra emelkedett.

Az igazgatóság két rendbeli indítványt tett, az egyik az, hogy ezenkívül évenként az eddig tartalékalapnak szánt 5% a részvényesek közt felosztandó tiszta nyereséghez esatoltassék, és pedig azon okból, mert a jelenlegi tartaléktőke elérte az alapszabályok szerint megkívánt összeget 20.000 frtot s így nem szükséges, hogy az 5% járulékat ezenkívül is annak nagyobbítására fordítsassék és pedig annál is kevésbbe, mert a tartaléktőke saját kamataival évről-évre növekedni fog s mert az eddigi szokás szerint az évi rendes leírások s veszteségek úgy is az évi tiszta jövedelemből fedeztettek.

További indítványa az volt, hogy az 1883/4-ki üzletévre a szelvényenkénti osztalék 40 frtban való megállapítása s a szelvények beváltására szükségeselt 24000 frtnak kifizetése után még fennmaradó 1330 frt 61 krunyi összeg az 1883/4-ki üzletévről nyereségi számlájára átvettessék. Megengedvén a pénztár állása, hogy a szelvények beváltása 1884. évi augusztus hó 22-én vegye kezdetét.

Az első indítványval szemben a felügyelő bizottság ellenindítványt tett. Mellőzni kívánta az igazgatóságnak indítványát, még pedig azért, mert egy hosszabb időre alakult pénzügyi operációknál előre való biztos számítás nem képzelhet, a 20000 frtnyi összeg megállapítását tehát „számítás” tényének el nem fogadhatja. Eseteket sorolhatna föl, melyben a legkörültekintőbb intézetek is egy egy véletlen beálltával anyyi ezreket veszítettek, hogy ennek következtében maga az intézet csaknem alapjában rendült meg. Különben is a mai kor igényeinek megfelelőleg majdnem minden pénzügyi intézet s ilyenmü vállalat oda törekszik, hogy alap-tőkéjét minél inkább növelje s ez által a jövőbeni főnnállását minél inkább biztosítsa. Miért képezzen tehát kivételt ebben épen pénzügyi intézetünk akkor, a midőn erre szükség nincsen. Aztán az által, hogy tartaléktőkéjét gyarapítja, csak önmagát gazdagítja, mert hisz ezen összegek a részvények értékét növelik s emelik föl s minden esetre biztosítják azok állását bármily eshetőségekkel szemközt anélkül, hogy ez a részvényesek bármily csekély áldozatába kerülne is. Szavazásra kerülvén a dolog, az igazgatóságnak indítványa csekély többséggel elfogadott.

Válasz a „Válasz“-ra.

Kétfelől tettelek észrevételek e lapok 30 ik számában megjelent jószandéku cikkemre: a fiska-megújítása vagy lebontása kérdésében. Valamely nyugodtan s igazán „sine ira et studio” van tartva az egyik (32. sz.), oly izgatott kedélyben iratott a másik (31. sz.), melyben egy iskolának jobb helyre való áttétele javaslatából „templom-rablást” következett a szenvedélybe ácsapott képzelt! Ily rémlátásra felelni felesleges, — „de strigis, quae non sunt, nulla fiat irrentio” — egyedül azt sajnálom, hogy az én általam és általános tisztelet főúr első felhevültében fogott tollat, különben nem lát fényes nappal rémeket.

Csak pár tényleges észrevételre reflektálok, — például: az iskola és templom kiugrása közt felmaradandó tér nem maradna 7, csak 5.60 méter széles, mely téren két kocsi csak bajosan tudna kitérni; e szerint hát az iskola és kollegium közti tér sem egyenlő vele; a pöczegödörök miazmái nem a falak, de a földrétegeken keresztül hatnak a szomszéd épületekbe; a sétatényér csak mellékes apróság. Rossz néven látszik veenni a tisztelt író a „magtárszerűséget.” Csak idomról van itt szó s épen én vagyok az, ki a kollegium fedelét minden alkalommal „esürszerűnek” szoktam esüfolni, mert a tervben lévő parappal elhagyatott. Ez aesthesis dolga és a jó mellett megfér a szép is. Én csak magam nézeteit fejtettem ki tiszta száundékkal, félremagyarázást nem vártam.

A második cikk írója nyugodtan, megfontolva itél és sokban is egyetért velem, csakhogy előttem nem aköz volt a választás: „lebontani vagy meghagyni a mint van”, hanem a közt: „megújítani azon helyen, hol van, vagy más alkalmas helyen újból építeni?” s én a tisztelt hitközségre — az általam felhozott okokból (nem par force) — előnyösebbnek láttam és látom ma is az utóbbit, mert ha ma restaurálva meg is felel a 300 számnak, 20 év múlva nem fog 400-nak megfelelői s eluészvén minden egyébtől, mit nem

bolygatók, kérdem: ha lebontják a szomszéd templom felőli hosszafalat, átadomítják a régi épület belsejét, mi marad fel belőle? három puszta külfal! Drágábban épít a ki told-fold, mint a ki újból épít. Ez nem elmélet.

Végre — nem lévén Eperjesen, csak hallom, hogy azon városi közgyűlésen, egy egyidejű tekintélyes temetés okoztából, csak vagy 16 képviselő lett volna jelen s azok közt a magát sertve érző egyház hívei közül esetleg egy sem.

Ezt kitüntetni érdemesnek tartom s részemről ezentúl bezárom a polemia ajtaját.

B. J.

Különfélék.

A megyei allandó választmány e hó 25-én ülést tart. A tanácskozás tárgya az 1885. évi megyei költségelőirányzat.

Szent András Lajos alapítvány. A kaprouczán felállítandó magyar kisdóvoda és népiszkola felállítására vonatkozó ajánlatot a közoktatásügyi minisztérium elfogadta hajlandó egyszermind a szükséges fenntartási költségeket és tanerők fizetését, a mennyiben a törvényes járulékok elégtelensége azt megkövetelendik, magára vállalni, fenntartva abbéli jogát, hogy az említett személyzet az alapuló és a kir. tanfelügyelő meghallgatása után, a minisztérium által fog kineveztetni. Építési segélyt ellenben nem engedélyezett, s így e kettős intézet az alapítványból lesz kiépítendő.

Jókai Mór tanulmányutját Abauj-Tornamegyében f. hó 21-én kezdi meg. A városi és megyei hatóság valamint az intelligens birtokos-osztály minden lehető elkövet, hogy koszorús költőnk minél több érdekes adat birtokába jusson és így a felvidék a trónörökös könyvében, multjához méltó helyet foglalhasson el. Eddigelé a következő helyek meglátogatása van megállapítva: Szikszó, Alsó-Vadasz, Göncz, Abaujvár, Ránk, Jászó és Aranylka. Hát nálunk? Eddig bizony ezen irányban misem történt.

Esküvő. Szinyei Merse Viktorné szül. péchyujtalsi Péchy Mária örömmel jelenti leányának szinyei Merse Lütitának, f. évi augusztus hó 17-én, lemesi Füzy Béla Sárosmegyei szolgabirájával, özv. lemesi Füzy Kristófné szül. gombosfalvi Gombos Szidónia urnó fiával, Szinyén tartandó esküvőjét és lemesi Füzy Kristófné szül. gombosfalvi Gombos Szidónia örömmel jelenti fiának lemesi Füzy Béla, Sárosmegyei szolgabirájának f. évi augusztus hó 17-én, szinyei Merse Lütitia urhölgygyel, szinyei Merse Viktorné szül. péchyujtalsi Péchy Mária urnó leányával, Szinyén történnendő egybekelését.

A bartfai fűrdőben f. hó augusztus 15-iki kimutatás szerint 562 család vagyis 1260 vendég van.

Figyelmeztetés. Az eperjesi ev. ker. kollégiumban a jövő 1884/5. iskolai évre a beiratások a főgymnáziumban és tanítóképző intézetben szept. 1—3-ig, a négyéves tanfolyamokra berendezett hittanintézetben és jogakadémiában szept. 1—8-ig tartanak. Későbbben jelentkezők csak elkészítésüket igazoló bizonyítványok és folyamodvány alapján vehetnek fel. A beiratásokat megelőzőleg aug. 30. és 31. napjain tartanak a felvételi, javító s esetleg a magánvizsgák. Felvételi vizsgát tartozik tenni minden a gym. 1-ső osztályába lépő tanuló. Ezen vizsga díjtalan, ha a felvételt kívánóknak a IV. elemi osztályról kielégítő bizonyítványuk van, különben a vizsgáért díj fizetetik. A kik tanulmányukat magannevelésben folytatták s magánvizsgát akarnak tenni, azok a megelőző osztályról szóló hiteles kielégítő bizonyítványon kívül tartoznak hozni mult évi holtartózkodásukat igazoló községi bizonyítványt. A tanítóképző intézetbe, valamint a tápintézetbe való felvételre nézve utbaigazítást nyújtanak a tanítóképző intézet vezetőtanára és a tápintézet gondnoka, esetleg mindkettőre nézve a coll. igazgatóság. Kelt Eperjesen, 1884. aug. 17-én. Hörk József, coll. igazgató.

Az egyleti gyermekkert jövő tanéve f. év szeptember 1. veszi kezdetét, a kisdédek felvételi beiratása az egylet helyiségeiben (magyar utca) eszközöndő, a tandíj mely az első, szeptembertől február végéig terjedő felévre 6 frtot tesz, ezen alkalommal előlegesen lefizetendő.

Izraelita polgartársainkat érdekelni fogja ama újítás, mely a congregált izr. hitközség iskolájában f. év szeptember 1-jével életbe lép. Ugyanis — a mint értesülünk — a népiszkolában egy új III. s IV. leányosztály rendszeresített, mely ezentúl a fosztálytól elkülönítve lesz s női tanerő vezetése alatt állni fog. Tanítóknak Weisel Anna kisasszony, okleveles tanítónő, választott meg.

Az eperjesi congregált izr. hitközség népiszkolájában a beiratások az 1884/5. tanévre az iskola helyiségben f. augusztus hó 26. 27. 28. és 31. napjain mindenkor d. e. 9—12 óráig tartanak. Felhívtnak egyszermind azon szülők, kik gyermekeikért járó tandíjnak részleges avagy teljes elengedéseért folyamodni szándékoznak, hogy abbéli köllőleg felszerelt folyamodványukat Dr. Munk Henrik iskolaszéki elnök urnál f. évi szeptember 1-éig, annál bizonyosabban nyújtsák be, mert később beérkező folyamodványaik figyelembe vétetni nem fognak.

A czeméthei fűrdő vendégeinek harmadik kimutatása augusztus hó 1884. Bergmann-Stock

Vilma Eperjes, Wittchen Kornél salgó-tarjáni h. Budapest, Lux Kornél K.-Sáros, Gömör Sándor bánya márnok Budapest, özv. Reipal-Gábrél Karolina Budapest, Lauschmann Alajos es. kir. főhajnagy Budapest, Lauschmann Dulovics Etelka Budapest, Szabó Gézáné-Mezei Ilka Budapest, Friedmann Simon Bánát-Reszicza, Mandi Sónia Jekelfalu, Fuchs Antónia Eperjes, Fuchs Francziska Eperjes, Friedmann Julia Margitfalva, elblingeni Müller Emma Bécs, Kohout Lipót es. k. karmester Eperjes, Kohout Fuhrmann Gabriella Eperjes, Zsigmondovics Mihály k. tszeki bíró Budapest, Zsigmondovics Walsse Ernestina Budapest, Pucsalko-Paulus Otilia Eperjes, Pucsalko Marianne Eperjes, Gábor Nándor es. kir. p. ü. tanácsos Krakó, özv. Hugiak-Gábor Susanna Krakó, Jelenik Zsigmond kir. tanácsos Budapest, ifj. Jelenik Zsiga egyetemi hallgató Budapest, Blum-Adler Eugenia Eperjes, özv. Grieger Anna Eperjes, özv. Csillay sz. Grancsay Anna Sárospatak. Összesen allandó vendég 35, átutazó napi vendég 186. Kelt Czeméthei, augusztus 10-én 1884. A fűrdői felügyelőség.

A budapesti allami közép tanodában (VIII. kerület, Bodzafa-utca 28. sz. a.) a beiratások f. évi szeptember hó 1-én kezdődnek s 15-éig tartanak. Az új iskolai évben az intézetnek hat szakosztálya nyílik meg, ugyint: az építészeti, gépészeti, két vegyészeti, fémvasipari és a faipari szakosztály, a melyekben építőmesterek, pallérok, a különböző gyáriparágak számára művezetők és oly iparosok képezetnek, a kik műhelyeket, kisebb gyárakat alapítani s önállóan vezetni tudnak. Az intézetbe rendes tanulókat felvétetnek azok: a) kik az iparos-tanulók számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is „jó” osztályzatú bizonyítványuk van, b) a kik a gymnázium, polgári vagy reálszkola négy alsó osztályát jó sikerrel elvégezték, c) iparos segédek és mindazok, a kik kellő készségeket felvételi vizsgálat után bizonyítják. A felvételi vizsgálatok szeptember hó 13-ik és 14. napján lesznek.

A katonatisztek házassága. Egyik bécsi lapban olvassuk, hogy a katonai személyiségek özvegyeinek és árvaik ellátásáról szóló törvényjavaslat már annyira elkészült, hogy őszszel a törvényhozóknak be fog terjesztetni. A törvényjavaslatban a tisztak özvegyei ép ugy nyugdíjpeksek, mint az államtisztviselők. Mihelyt a javaslat törvényvé válik, a közös hadügyi és a honvédelmi miniszter új házassági szabályzatot fog kiadni. Az a korlátozás, hogy minden rangnak csak egy hatódése lehet házas, csak a taborkarra nézve tartatik tenni. A házassági óvadék összegét többé nem a kor, hanem a rang fogja megszabni. Így a hadnagy menyasszonyának óvadéka 25.000 frt, főhadnagyé 20.000, a 2. osztály századosé 15.000 frt az 1. oszt. századosé és az őrnagyé 12.000 frt lesz. Az ezredestől fölfelé meg lesz engedve a házasság óvadék nélkül.

Utánzasraméltó határozat. Tekintettel a középiskolákban uralkodó ama helytelen eljárásra, mely szerint a szülők a könyveknek évenkénti változtatása által megszaroztatnak, mi által a könyvgyártás mestersége igen jövedelmezővé lett és mitután a m. kir. minisztérium a szülők e nyilvános kizsákmányolását észre sem veszi, az iskolaszékek és az igazgatók köteleességévé lett, e részben erőlyesen közbelépni, hogy saját hatalmuknál fogva a szülőket megvédjék. — Budapesten néhány tanestület javaslatával szemben a fővárosi tanács amaz igen utánzasraméltó határozatot hozta, hogy a polgári iskolákon a mult évi tankönyvek megtartassanak és minden költség változtatás mellőztessék. A tanítás áldozatai amugy is elég nagyok, azért a mi igazgatóinknak és iskolaszékeinknek hasonló eljárását ajánlunk, mely paedagogiai szempontból is korrektebb.

A mezőgazdasági válság.

VIII

Mindazon hiányok daczára, melyeket a mi mezőgazdaságunknak terhére rónak, Svájez mégis egyike azon országoknak, mely a termelés irányváltoztatásának szükségét a leghamarabb felfogta. Mióta a vasutak gabonát, lisztet s vágómarhát oly áralkon szállítanak hozzánk, mely minden versenyt lehetetlenít, a gabonatermelés és marhahizlálás mind székebb körre lett szoritva, mivel gazdáink beismerték, hogy a mi földünk sokkal több haszonnal hozza létre a legkitünőbb takarmányfüvetek, melyeknek termesztése tejjgazdaságaink alapját képezi. Ezen üzlet tehát, melynek termékei megengedik, hogy az ország a táplálására szükséges kenyeret és húst előnyösebben szerezhesse be, mint pedig ha azok előállításával maga foglalkoznék, tetemesen tökéletesült és nagy kiterjedést is nyert.

Minden vidék gazdáinak annak a kifürkészése képezi tehát feladatát, hogy az adott viszonyok között a gazdasági termelés mily irányba igér legtöbb és legbiztosabb jövedelmet, és amint arról győződünk meg, hogy az eddigi működési irány megváltoztatása előnyt igér, ez új irányt kell felkarolniok. Az állam pedig istápolja az egyesek kezdeményezését az által, hogy kísérleti állomásokat létesítsen és gondoskodik, hogy a helyes gazdasági ismeretek fel és alá terjedjenek, mert utoljára is ezen kérdésnek minden gazdára nézve általános érvényességű megoldása nem létezik, hanem minden gazdának magának kell kiszemelni azon

termelési irányt, mely az ő saját helyi viszonyai közt a legjövendelmezőbbnek igerkezik.

Azon kérdésre, hogy lehet-e a gabonatermesztést és állattenyésztést tökéletesíteni? — már könnyebb a felelet, s arra határozottan igennel lehet felelni. Ugyanis a tudományos ismeretek terjedésével, a szakoktatás fejlődésével, s az eszközök és gépek tökéletesítésével az élelmi szerek szaporítása is tetemes mérvben lehetővé vált, de hogy ez nem kielégítő mérvben történik, arra egy példát kivanunk felhozni. Ugyancsak is Lesnenak a Journal d'agriculture pratique-ban közzétett igen érdekes tanulmánya szerint, „Franciaország gabonatermeléséről 1820 óta a Franciaország gabonatermése átlagban s hektáronként volt:

A következő években	Egész Franciaországban.	A du Nord departementban.
1820—1829-ig	11.80	17.96 hektol.
1830—1839-ig	12.36	20.02 „
1840—1849-ig	13.67	21.59 „
1850—1859-ig	13.96	22.66 „
1860—1869-ig	14.37	23.18 „
1870—1879-ig	14.52	22.98 „

A szaporodás tehát egész Franciaországban tíz évenként $3\frac{1}{2}\%$ -ot tett, s az egész 58 év alatt 23.13% -ot. A Nord departementban pedig a tíz évi szaporodás 3.65% -ot s az 58 év alatti 35.76% -ot mutat. Amit a legújabb időkben a veytan és erőmútan terén történt haladással szemben kielégítőnek mondani nem lehet. A gazdákat tehát serkenteni és tanítani kell.

Majd csak ha a mi saját termelésünk anyira szaporodott, hogy az a népesség számára a szükséges összes gabonát elő képes állítani, leszünk jogosítva a külföldről jövő élelmiszerek behozatala miatt panaszkodni. Mit felelhetne a mezőgazdaság, ha szemére hányják, hogy azalatt, míg a népesség szaporodott, ő aludt. Sietnie kell tehát, ha az elmulasztott időt helyre akarja pótolni, a termelést szaporítania kell, s ha majd az a fogyasztási szükséglet színvonalát eléri, akkor az idegen verseny magától megszűnik. Ezeket mondta legközelebb Bloch Móríc s ezen nyilatkozat valóban sok igazságot foglal magában.

De nemcsak a gabonatermesztés és állattenyésztés az, melyet tökéletesíteni kell, hanem ezen két fontos czikkel való kereskedést is egyszerűsíteni s a termelőkre nézve kevésbé terhesé kell tenni. És e tekintetben az Egyesült-Államok igen követésre méltó példát szolgáltatnak.

Anglia kiküldöttéi Amerika gabonakereskedéséről a következőket írják:

„Az angol bérlo — mondják — birtokának terményét oly módon adja el, hogy a legközelebbi piacra személyesen visz belőle mustrát s az ár tekintetében magát azon hírek által hagyja vezetetni, melyeket ott helyben hall. Amerikában ez egészen másképen történik. Mihelyt a gabona ki van csépelve, az a legközelebbi vasuti állomás rak-tárába jön, hol mindig találni egy ügynökét a nagy gabonakereskedőknek, a ki mindig hajlandó a napi áron vásárolni, mely árak az eladó kívánságára ellenőriztetnek. A gabona átadásánál annak ára lefizetetik s a gabona az elevátorba jön, hogy ott osztályoztassék, megméréssék s az elszállítására készen tartassék.

Ezen rendszernek a többi között azon előnye van, hogy a gazda meg van kímélve a drága csűrök és magtárak építésétől, hol a gabonaeladásig mindenféle kockázatnak van kitéve. E mellett ily módon a tüke sem hever s a termelő a spekuláció visszahatásaitól kevesebbet szenved.

A vízi és vasuti szállítási díjak a külföldi verseny mellett okvetlenül igen nagy szerepet játszanak. Azok a versenyt igen igazságtalanul megrehezithetik vagy megkönnyithetik, és pedig ugy a belföldi fogyasztók, mint a termelők számára. Az államnak tehát kötelessége mindannyiszor közbelépni, ha a harez feltételnek egyenlősége megzavartatik. Nem szabad tőrnie, hogy az élelmiszerek árai igaztalan árszabások által mesterségesen felemeltessenek vagy leszállítottassanak. De ennél az állam beavatkozásának tovább menni nem szabad.

A mezőgazdasági válság természetes okainak összege tehát részint a legutóbbi évek természetes jelenségeiben, részint azon egyensúly megzavarásában látszik rejleni, mely a népesség szaporodása és az élelmiszerek termelése között előállott. Ezen okokat eltávolítani nem szabad a protekcionizmusban keresni, hanem a termelési iránynak a viszonyokhoz való alkalmazásában; a gazdasági szakoktatás fejlesztésében és előmozdításában s a személyes észlelőds és óvatos személyes kezdeményezésben. Európa mezőgazdaságának ki kell emelkedni régi szokasából, valamint a terményekkel való kereskedést is javítani kell. S a válság azon hatalmas természetes okai ellen, melyek a mezőgazdaságot a jelen kétes helyzetbe juttatták, fokozott tevékenységgel s az emberi boldogulás egyedül igaz két tényezőjével: a munka és takarékosággal kell magát minden gazdának felfegyvereznie.

Kis lutri.

Budapesti aug. 16-án: **44. 39. 67. 3. 36.**
Prágai „ 20-án: **4. 78. 15. 62. 36.**

Felélő szerkesztő: **Hedry Bertalan.**

Kiadótulajdonos: **Haltch Lajos.**

Hivatalos rovat.

303. sz. bv.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, miként az eperjesi kir. törvényszéknek 4568. sz. végzése által Friedmann Emanuel javára, Friedmann József ellen 1170 frt és jár. erejéig elrendelt végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság lefoglalt és 779 frt 57 krra becsült divatru cikkek és házi bútorból álló ingóságok folyó évi szeptember hó 1-5 napján Eperjesen az üzlet helyiségében d. e. 9 órákor nyilvános árverés útján elfognak adatni, — melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a lefoglalt tárgyak szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni. — Eperjes 1884. augusztus 22-én.

Prescsák József,
kir. végrehajtó

895 1—1

1990 tksz.

Hirdetmény.

A bártfai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gezi Janos, és esatlakozás folytán Veinfeld Sija végrehajtatonak, Rozmus Andras zborói lakos végrehajtást szenvedő elleni 129 frt. 75 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében (a szvidniki kir. járásbíró területén lévő, Zboró községben fekvő, a zborói 245. sz. t. j.-könyvben I. b. rész (1—20) sor sz. a. foglalt 1/2 urb. telek feléből, és II. b. t. (1—15) sor sz. a. bevezetett urb. zsellérség feléből álló, és végrehajtást szenvedett Rozmus Andrást megillető ingatlanra az árverést 381 frt 50 krral ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi október hó 2-ik

889 1—1

napján délre 10 órákor Zborón a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladami fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 38 frt 15 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Bártfán, 1884. évi július hó 17. napján, a bártfai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Schleiminger,
kir. járásbíró.

Nem hivatalos rovat.

27

forintért Singer új varrógépeket jótállás mellet árúsítok.

Továbbá ajánlom mint újdonságot: 80 ctm. szélességű moiré alsóruha kelméimet 8 színben, méterjét 35 kr-ával.

18 drb. testhez álló női felöltők (ezelőtt 16 frt most 8 frt.)

Portlandi gyapot és chiffon különlegességeket.

Barege-eket 10, 15, 20, 25 kr-ával.

Koczkás ruha-kelméket 20—25 kr-ával méterjét.

Himzett kötenyeket.

Legjobb minőségű rövidáru cikkeit.

Készítették női ruhákat.

M. Schönfeld Hugó,
rőfös-, divat- és rövidáru-kereskedő
Eperjesen.

— Egy helybeli tanonc felvétetik. —

BUCHENHOLZ NIEDERLAGE

in EPERJES, Unter-Vorstadt No. 47. neben Steinmetz.

Zu kaufen bei

G. Werther,

Lampen und Metallwaaren-Geschäft.

856 10—6

Erdő-eladás.

A felszámolás alatt álló éjszak m. o. jelzalog-és iparüzlet-bank tulajdonához tartozó, a kis-sárosi 77-ik számú telekjegyzőkönyvben 922/2. h. r. sz. a. bevezetett erdő eladandó. Venni szándékozók felkértem, hogy 350 frtnyi bánatpénzzel ellátandó zárt irásbeli ajánlataikat folyó évi augusztus 31-ikéig d. e. 11. órájáig Kovacs Gyula ur kezéhez Eperjesen, a kinél a feltételek is betekintheők, beadni sziveskedjenek.

Kelt Eperjesen, 1884. aug. 9-én

Ejszakmagyarországi jelzalog-
s iparüzlet-bank
felszámoló bizottsága.

888 sz. 2—2

Van szerencsénk a t. cz. közönséggel tudatni miszerint mi alólirottak f. é. szeptember 1-től fogva

női ruhaszabás

és készítésben

jutányos ár mellett oktatást adni szándékozunk.

Kesselbauer nővérek
főntéza 197. sz. Oravezt-féle ház
I. emelet.

3—1

Schlick-Kropf hármás és sziléziai egyes vasekék!

Linkesch Samu özvegye

vasüzlet Eperjesen

ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb berendezéssel, gondosan gyártott kitűnő

Hofherr és Schrantz-féle

cséplő-készleteket

járgány vagy gözmozdony általi hajtásra, a melyekből, nemkülönben minden más gépek közül jelentékeny raktárt tart állandóan üzleti helyiségében.

Árjegyzékek bérmentve.

Baker és magtár-rosták, Trieurök, árpatoklyászoló!

Szénagyűjtők emeltyűvel.

„Favorita” aratógép.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneburgi esász. kir. borkiserleti állomás vegyellemezései szerint

kitűnő jó, valódi malaga,

mint kitűnő erősítő-szer elerőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek stb. számára, a vérszegénység és gyomor gyengesség ellen legkitűnőbb hatású 1/2 es 1/2 eredeti palackokban s törvényesen bejegyzett védjegy alatt a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK
BÉCS HAMBURG

fr. 2.50 és fr. 1.30 eredeti árak mellett.

Továbbá a legfinomabb külföldi borok eredeti palackokban. Schmidt Károly gyógyszerésznel Eperjesen. 885 5—2

Kiadóhivatal: Budapest, V. Nádor-utca 7. sz.

Előfizetési árak

a „Pesti Hirlap”-ra:

Egész évre ..... 14 frt — kr.

Félévre ..... 7 — —

Negyedévre ..... 3 — 50 —

Egy óra ..... 1 — 20 —

Egyes szám helyben 4 kr.

Vidéken 5 kr.

PESTI HIRLAP

legolcsóbb, legjobb, legelterjedtebb magyar

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen

mindennap,

az ünnep- és vasárnapokat követő

napokon is,

2—2 1/2 i ven

Mutatványszámok kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldetnek.

Bernovits Gusztáv gyorssajtó nyomása Kassán, malomuteza 14. szám.